

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Európsky pilier sociálnych práv a Diskusný dokument o sociálnom rozmere Európy

(2018/C 054/10)

Spravodajca:	Mauro D'Attis (IT/EELS) člen obecnej rady, Roccafronza (Messina)
Referenčné dokumenty:	Návrh medziinštitucionálneho vyhlásenia Európskeho piliera sociálnych práv
	COM(2017) 251 final
	Diskusný dokument o sociálnom rozmere Európy
	COM(2017) 206 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Pozmeňovací návrh 1

Návrh vyhlásenia

Piaty odsek preambuly – zmeniť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Charta základných práv Európskej únie, ktorá bola prvýkrát vyhlásená 7. decembra 2000 na zasadnutí Európskej rady v Nice, zabezpečuje a podporuje viaceré základné zásady, ktoré sú nevyhnutné pre európsky sociálny model. Ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené inštitúciám, orgánom, úradom a agentúram Únie, ako aj členským štátom výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie.	Charta základných práv Európskej únie, ktorá bola prvýkrát vyhlásená 7. decembra 2000 na zasadnutí Európskej rady v Nice, zabezpečuje a podporuje viaceré základné zásady, ktoré sú nevyhnutné pre európsky sociálny model. Ustanovenia Charty základných práv sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené inštitúciám, orgánom, úradom a agentúram Únie, ako aj členským štátom výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie.

Zdôvodnenie

Na zdôraznenie toho, že v celom odseku sa hovorí o Charte základných práv.

Pozmeňovací návrh 2

Návrh vyhlásenia

Siedmy odsek preambuly – zmeniť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Európsky parlament požadoval pevný Európsky pilier sociálnych práv, ktorý by posilnil sociálne práva a priniesol pozitívny vplyv na životy ľudí v krátkodobom a strednodobom horizonte a umožnil podporu budovania Európy v 21. storočí. Európska rada zdôraznila, že treba prioritne riešiť hospodársku a sociálnu neistotu, a vyzvala k vytvoreniu sľubnej budúcnosti pre všetkých, k ochraňovaniu nášho spôsobu života a k poskytovaniu lepších príležitostí mladým ľuďom. Vedúci predstavitelia 27 členských štátov a Európskej rady, Európskeho parlamentu a Európskej komisie sa v Rímskom programe zaviazali usilovať sa o sociálnu Európu. Tento záväzok je založený na udržateľnom raste a podpore hospodárskeho a sociálneho pokroku, ako aj súdržnosti a zblížovaní a súbežnom presadzovaní integrity vnútorného trhu. Sociálni partneri sa zaviazali naďalej prispievať k Európe, ktorá sa stará o svojich pracovníkov a podniky.</p>	<p>Európsky parlament požadoval pevný Európsky pilier sociálnych práv, ktorý by posilnil sociálne práva a priniesol pozitívny vplyv na životy ľudí v krátkodobom a strednodobom horizonte a umožnil podporu budovania Európy v 21. storočí. Európska rada zdôraznila, že treba prioritne riešiť hospodársku a sociálnu neistotu, a vyzvala k vytvoreniu sľubnej budúcnosti pre všetkých, k ochraňovaniu nášho spôsobu života a k poskytovaniu lepších príležitostí mladým ľuďom. Vedúci predstavitelia 27 členských štátov a Európskej rady, Európskeho parlamentu a Európskej komisie sa v Rímskom programe zaviazali usilovať sa o sociálnu Európu. Tento záväzok je založený na udržateľnom raste a podpore hospodárskeho a sociálneho pokroku, ako aj súdržnosti a zblížovaní a súbežnom presadzovaní integrity vnútorného trhu, pričom sa zohľadňujú rozdiely medzi systémami jednotlivých krajín, ako aj kľúčová úloha sociálnych partnerov. Sociálni partneri sa zaviazali naďalej prispievať k Európe, ktorá sa stará o svojich pracovníkov a zamestnávateľov.</p>

Zdôvodnenie

Doplnenie slúži na zdôraznenie zásad Rímskeho vyhlásenia (bod 3), medzi ktoré patrí aj zohľadnenie rozdielnosti systémov jednotlivých krajín.

Pozmeňovací návrh 3

Návrh vyhlásenia

Siedmy odsek preambuly – vložiť nový odsek

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<p>Komisia, Rada a Európsky parlament pri svojej práci v súvislosti s Európskym pilierom sociálnych práv zohľadnia medziinštitucionálnu dohodu o lepšej tvorbe práva.</p>

Zdôvodnenie

Komisia by sa mala držať dohody s Radou a Európskym parlamentom a nezavádzať žiadne právne predpisy EÚ, ktoré nie sú potrebné

Pozmeňovací návrh 4

Návrh vyhlásenia

Jedenásty odsek preambuly – vložiť nový odsek

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<p><i>Vytvorenie európskeho piliera sociálnych práv a postupné zavádzanie európskej sociálnej agendy musí podporovať realizáciu udržateľnej a inkluzívnej Európy, posilniť boj proti sociálnym a územným nerovnostiam a prispieť k vytvoreniu sociálneho trhového hospodárstva.</i></p>

Zdôvodnenie

Výbor regiónov zdôrazňuje dlhodobé ciele vytvorenia piliera sociálnych práv, ktoré musia vybudovať súdržnejšiu Európu, ktorá bude viac zohľadňovať potreby občanov v ich sociálnom rozmere.

Pozmeňovací návrh 5

Návrh vyhlásenia

Jedenásty odsek preambuly – vložiť nový odsek

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<p><i>Európsky pilier sociálnych práv je jadrom silnej európskej sociálnej agendy, v rámci ktorej sa konkurencieschopnosť a sociálna spravodlivosť navzájom dopĺňajú. V tomto kontexte je pri plnom rešpektovaní tradícií a praktík členských štátov základným prvkom snaha dosiahnuť spravodlivé mzdy, ktoré zabránia chudobe pracujúcich a zaručia dôstojný príjem v súlade so zvýšením produktivity.</i></p>

Zdôvodnenie

Výbor regiónov už zdôraznil dôležitosť silnej európskej sociálnej agendy, ktorej základným prvkom sú spravodlivé mzdy, hoci túto oblasť považuje za výlučnú právomoc členských štátov⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Stanovisko VR na tému Európsky pilier sociálnych práv (CdR 2868/2016).

Pozmeňovací návrh 6

Návrh vyhlásenia

Dvanásty odsek preambuly – vložiť nový odsek

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<p><i>Vzhľadom na zvyšovanie miery nezamestnanosti mladých ľudí a počtu chudobných ľudí alebo ľudí ohrozených chudobou, ku ktorému došlo v poslednom období, európsky pilier sociálnych práv zohľadňuje aj potrebu udržateľným spôsobom znížiť chudobu, podporiť sociálne začlenenie a bojovať proti nezamestnanosti mladých ľudí.</i></p>

Zdôvodnenie

Výbor regiónov už zdôraznil, že je dôležité konať, čo by sa malo zdôrazniť a zväziť aj v rámci dlhodobjšieho programovania, ako je príslušný pilier ⁽²⁾.

Pozmeňovací návrh 7

Návrh vyhlásenia

Sedemnásty odsek preambuly – zmeniť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Dodržiavanie Európskeho piliera sociálnych práv je spoločným záväzkom a zodpovednosťou Únie, jej členských štátov a sociálnych partnerov. Zásady a práva stanovené v Európskom pilieri sociálnych práv by sa mali vykonávať tak na úrovni Únie, ako aj na úrovni členských štátov v rámci ich príslušných právomocí a v súlade so zásadou subsidiarity.</p>	<p>Dodržiavanie Európskeho piliera sociálnych práv je spoločným záväzkom a zodpovednosťou Únie, jej členských štátov, miestnych a regionálnych orgánov a sociálnych partnerov. Zásady a práva stanovené v Európskom pilieri sociálnych práv by sa mali vykonávať tak na úrovni Únie, ako aj na úrovni členských štátov v rámci ich príslušných právomocí a v súlade so zásadou subsidiarity, pričom treba zohľadniť rozdiely medzi systémami jednotlivých krajín, ako aj kľúčovú úlohu sociálnych partnerov.</p> <p>Európska únia a členské štáty musia spolupracovať v snahe zabezpečiť finančné zdroje potrebné na implementáciu piliera sociálnych práv.</p>

Zdôvodnenie

Nemožno prehliadať úsilie a zodpovednosť miestnych a regionálnych orgánov pri riešení otázok spadajúcich do ich priamej právomoci, hoci treba zároveň zohľadniť rozdiely medzi systémami jednotlivých štátov. Okrem toho musia byť zaručené primerané zdroje na financovanie implementácie.

⁽²⁾ Stanovisko VR na tému Európsky pilier sociálnych práv (CdR 2868/2016).

Pozmeňovací návrh 8

Návrh vyhlásenia

Sedemnásty odsek preambuly – vložiť nový odsek

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<i>Miestne a regionálne orgány sú podporované v ich úsilí o vykonávanie primeraných politík v oblasti zamestnanosti a sociálnej politiky vrátane podpory a rozvoja politík na zosúladenie pracovného a súkromného života a prístupu na trh práce v súlade s nedávnym návrhom Komisie.</i>

Zdôvodnenie

Jasný odkaz na to, čo už VR vyjadril v jednom zo svojich predchádzajúcich stanovísk ⁽³⁾.

Pozmeňovací návrh 9

Návrh vyhlásenia

Dvadsiaty odsek preambuly – vložiť nový odsek

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<i>Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť výrazne podporuje realizáciu sociálneho piliera, lebo predstavuje jednu z najdôležitejších a rozsiahlych politík EÚ, keďže výrazne prispieva prostredníctvom solidarity k posilňovaniu EÚ ako celku.</i>

Zdôvodnenie

Jasný odkaz na to, čo už VR vyjadril v jednom zo svojich predchádzajúcich stanovísk ⁽⁴⁾.

Pozmeňovací návrh 10

Návrh vyhlásenia

Kapitola I bod 1 – zmeniť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Každý má právo na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, aby si udržal a získal zručnosti, ktoré mu umožnia plne sa zapojiť do života spoločnosti a úspešne zvládať zmeny postavenia na trhu práce.	a) Každý má právo na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, aby si udržal a získal zručnosti, ktoré mu umožnia plne sa zapojiť do života spoločnosti a úspešne zvládať zmeny postavenia na trhu práce.

⁽³⁾ Stanovisko Výboru regiónov na tému *Budúcnosť politiky súdržnosti po roku 2020* (CDR 1814/2016).

⁽⁴⁾ Stanovisko Výboru regiónov na tému *Budúcnosť politiky súdržnosti po roku 2020* (CDR 1814/2016).

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<p>b) <i>Deti a mladí ľudia zo sociálne a ekonomicky najzraniteľnejších skupín majú právo na špecifické opatrenia na podporu ich úspechu v škole, ktoré by prispeli k zlepšeniu rovnosti príležitostí vo vzdelávaní a sociálnej oblasti.</i></p> <p>c) <i>Každý má právo na kvalitné stáže a/alebo učňovskú prípravu, ktoré oprávňujú na spravodlivú odmenu a náležité poistné krytie.</i></p>

Zdôvodnenie

Týmto pozmeňovacím návrhom sa zavádzajú osobitné opatrenia na zlepšenie školských výkonov detí a mladých ľudí so sklonmi k asociálnemu správaniu. Týka sa aj zásadného aspektu vytvorenia spravodlivých podmienok pre štáživov a učňov.

Pozmeňovací návrh 11

Návrh vyhlásenia

Kapitola I bod 4 písm. c) – zmeniť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Nezamestnaní majú právo na personalizovanú, trvalú a dôslednú podporu. Dlhodobo nezamestnaní majú právo na hĺbkové individuálne posúdenie najneskôr v čase, keď obdobie ich nezamestnanosti dosiahne 18 mesiacov.</p>	<p>Nezamestnaní majú právo na personalizovanú, trvalú a dôslednú podporu, a to najmä odbornú prípravu zodpovedajúcu ich zručnostiam, osobným a pracovným skúsenostiam, schopnostiam a motivácii. Dlhodobo nezamestnaní majú právo na hĺbkové individuálne posúdenie najneskôr v čase, keď obdobie ich nezamestnanosti dosiahne 18 mesiacov.</p>

Zdôvodnenie

Vyplýva zo znenia.

Pozmeňovací návrh 12

Návrh vyhlásenia

Kapitola II bod 5 písm. d) – zmeniť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Treba zamedziť pracovnoprávnym vzťahom, ktoré vedú k neistým pracovným podmienkam, okrem iného zákazom zneužívania atypických zmlúv. Každá skúšobná lehota by mala trvať primeraný čas.</p>	<p>Treba podporovať všetky pracovnoprávne vzťahy, ktoré zahŕňajú riadne upravené pracovné podmienky a skúšobné lehoty primeranej dĺžky, čím sa zabráni šíreniu neistých foriem zamestnania.</p>

Zdôvodnenie

Nedefinuje sa, čo sú „neisté“ pracovné podmienky. Miestne a regionálne samosprávy by sa mohli ako zamestnávateľia dostať pod veľký tlak pri poskytovaní primeraných služieb, keby sa zakázali čiastočné úväzky, pracovné zmluvy na dobu určitú, ako aj využívanie príležitostných pracovníkov.

Pozmeňovací návrh 13

Návrh vyhlásenia

Kapitola II bod 6 – vložiť nový bod za bod 6 písm. a)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<i>Treba podporovať opatrenia na zabezpečenie spravodlivých miezd viazaných na produktivitu v súlade s postupmi v rámci každého členského štátu.</i>

Zdôvodnenie

Výbor regiónov už zdôraznil dôležitosť silnej európskej sociálnej agendy, ktorej základným prvkom sú spravodlivé mzdy ⁽⁵⁾. V tejto oblasti má EÚ len koordinačné právomoci, ale môže podporiť jej vykonávanie.

Pozmeňovací návrh 14

Návrh vyhlásenia

Kapitola II bod 6 písm. b) – zmeniť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Treba zaručiť primerané minimálne mzdy, ktoré vzhľadom na vnútroštátne hospodárske a sociálne podmienky zabezpečia uspokojenie potrieb pracovníkov a ich rodín , pri zachovaní prístupu k zamestnanosti a stimulov na hľadanie práce. Treba zamedziť chudobe pracujúcich.	Treba zaručiť primerané minimálne mzdy, pričom treba zohľadniť rozdiely medzi systémami jednotlivých krajín, ako aj kľúčovú úlohu sociálnych partnerov , pri zachovaní prístupu k zamestnanosti a stimulov na hľadanie práce. Treba zamedziť chudobe pracujúcich.

Zdôvodnenie

Potreby rodín sa môžu veľmi odlišovať. Mzda by sa nemala stanovovať na základe potrieb či príjmov ostatných členov rodiny. Rozhodujúcim kritériom by malo byť, že zamestnanec dostane mzdu, ktorá zodpovedá aktuálnym, a to hospodárskym aj sociálnym, trhovým podmienkam.

⁽⁵⁾ Stanovisko VR na tému Európsky pilier sociálnych práv (CdR 2868/2016).

Pozmeňovací návrh 15

Návrh vyhlásenia

Kapitola II bod 6 písm. c) – zmeniť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Všetky mzdy treba stanoviť transparentným a predvídateľným spôsobom v súlade s vnútroštátnou praxou a pri rešpektovaní autonómie sociálnych partnerov.	Všetky mzdy treba stanoviť transparentným a predvídateľným spôsobom v súlade s vnútroštátnou praxou a pri rešpektovaní autonómie sociálnych partnerov. Treba zabrániť rozdielom v odmeňovaní medzi mužmi a ženami.

Zdôvodnenie

Treba sa zaoberať diskrimináciou na základe pohlavia, pokiaľ ide o mzdy.

Pozmeňovací návrh 16

Návrh vyhlásenia

Kapitola II bod 9 – zmeniť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Rovnováha medzi pracovným a súkromným životom</p> <p>Rodičia a osoby s opatrovateľskými povinnosťami majú právo na primeranú dovolenku, pružné formy organizácie práce a prístup k opatrovateľským službám. Ženy a muži majú rovnaký prístup k osobitným dovolenkám, aby si mohli plniť svoje opatrovateľské povinnosti, a treba ich motivovať k tomu, aby ich vyvážené využívali.</p>	<p>Rovnováha medzi pracovným a súkromným životom</p> <p>Rodičia a osoby s opatrovateľskými povinnosťami majú právo na primeranú dovolenku, pružné formy organizácie práce a prístup k opatrovateľským službám. Ženy a muži majú rovnaký prístup k osobitným dovolenkám, aby si mohli plniť svoje opatrovateľské povinnosti, a treba ich motivovať k tomu, aby ich vyvážené využívali.</p> <p>Treba podporovať opatrenia na motivovanie k rodičovstvu a na zvýšenie miery pôrodnosti⁽⁶⁾.</p>

Zdôvodnenie

Je dôležité, aby sa neprehliadali prekážky budovania rodiny a potreba podporovať zvyšovanie miery pôrodnosti Európanov v súvislosti s demografickou výzvou, čo vyplýva z analýzy v jednom z predchádzajúcich stanovísk Európskeho výboru regiónov.

⁽⁶⁾ Stanovisko Výboru regiónov na tému *Odpoveď EÚ na demografickú výzvu* (CDR 40/2016).

Pozmeňovací návrh 17

Návrh vyhlásenia

Kapitola II bod 10 – vložiť nový bod za bod 10 c)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<i>d) Pracovníci majú právo na to, aby sa mimo pracovnej doby nezapájali do pracovnej elektronickej komunikácie.</i>

Zdôvodnenie

Technologický vývoj zmazáva hranice medzi pracovným a mimopracovným časom, a preto je právo na odpojenie dôležitým aspektom pracovných práv.

Pozmeňovací návrh 18

Návrh vyhlásenia

Kapitola III bod 15 písm. a) – zmeniť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
a) Pracovníci a samostatne zárobkovo činné osoby na dôchodku majú právo na dôchodok, ktorý zodpovedá ich príspevkom a zaručuje primeraný príjem. Ženy a muži musia mať rovnaké príležitosti na získanie dôchodkových práv.	a) Pracovníci a samostatne zárobkovo činné osoby na dôchodku majú právo na dôchodok, ktorý zodpovedá ich príspevkom a zaručuje primeraný príjem. Ženy a muži musia mať rovnaké príležitosti na získanie dôchodkových práv a rozdiely v dôchodkoch by sa mali riešiť prostredníctvom opatrení na odstraňovanie nerovností v každodennom živote, ktoré bránia ženám prispievať do dôchodkových systémov toľko, koľko muži.

Zdôvodnenie

Kompromisné znenie.

Pozmeňovací návrh 19

Návrh vyhlásenia

Kapitola III bod 19 – vložiť nový bod

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	Integrácia utečencov a legálnych migrantov <i>Efektívnu integráciu utečencov, maloletých bez sprievodu a migrantov s riadnym povolením na pobyt treba podporovať ako úlohu, ktorá je nevyhnutná pre fungujúcu modernú sociálnu Európu, a to okrem iného prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom identifikovať ich individuálny potenciál a uľahčiť ich integráciu.</i>

Zdôvodnenie

V pilieri sa neuvádza nijaký odkaz na utečencov, maloletých bez sprievodu a migrantov s riadnym povolením na pobyt, v súvislosti s ktorými je potrebné zdôrazniť snahu o ich účinnú integráciu.

Pozmeňovací návrh 20

Návrh vyhlásenia

Kapitola III bod 20 – zmeniť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Prístup k základným službám</p> <p>Každý má právo na prístup ku kvalitným základným službám vrátane dodávky vody, sanitácie, energie, dopravy, finančných služieb a digitálnych komunikácií. Ľuďom v núdzi treba poskytnúť podporu na prístup k týmto službám.</p>	<p>Prístup k službám všeobecného hospodárskeho záujmu a základným službám</p> <p>a) Každý má právo na prístup ku kvalitným a cenovo dostupným službám všeobecného hospodárskeho záujmu, ako sú sociálne služby, bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov poskytovať, obstarávať a organizovať tieto služby. Ľuďom v núdzi treba poskytnúť podporu na prístup k týmto službám.</p> <p>b) Každý má právo na prístup ku kvalitným a cenovo dostupným základným službám vrátane dodávky vody, sanitácie, energie, dopravy, finančných služieb a digitálnych komunikácií. Ľuďom v núdzi treba poskytnúť podporu na prístup k týmto službám.</p>

Zdôvodnenie

Poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu je základným nástrojom sociálnej súdržnosti.

Pozmeňovací návrh 21

Návrh vyhlásenia

Kapitola III bod 20 – vložiť nový bod

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<p>Prístup k umeniu a kultúre</p> <p>Každý má právo na prístup k umeniu a kultúre.</p>

Zdôvodnenie

V rámci piliera sa neuvádza žiadny odkaz na prístup k umeniu a kultúre, ktoré sú kľúčovým prvkom sociálnej súdržnosti a sú zásadné pre boj proti marginalizácii a chudobe. Voľný prístup k umeniu a kultúre napomáha v boji proti radikalizácii.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. víta vytvorenie sociálneho piliera ako nevyhnutné doplnenie politickej, hospodárskej a menovej únie a príspevok k správne uplatňovaniu horizontálnej sociálnej doložky⁽⁷⁾, čo umožní realizovať udržateľnú a inkluzívnu Európu, ktorá posilňuje postavenie svojich občanov a podporuje rovnosť príležitostí;
2. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia výslovne uviedla, že plnenie cieľov piliera je spoločnou zodpovednosťou Únie, členských štátov a sociálnych partnerov⁽⁸⁾, pričom úplne obišla zodpovednosť a právomoci, ktorú majú v tejto veci miestne a regionálne orgány;
3. opätovne zdôrazňuje význam silnej európskej sociálnej agendy, v rámci ktorej sa konkurencieschopnosť a sociálna spravodlivosť navzájom dopĺňajú⁽⁹⁾, aby sa zabránilo akejkoľvek forme sociálneho dampingu a aby sa zabezpečila väčšia zamestnanosť. Pripomína v tejto súvislosti záväzok obsiahnutý v preambule Zmluvy o Európskej únii „podporovať hospodársky a sociálny pokrok svojich národov“ a zabezpečiť, „aby bol rozvoj hospodárskej integrácie sprevádzaný súčasným pokrokom v iných oblastiach“;
4. zdôrazňuje pridanú hodnotu, ktorú poskytujú miestne a regionálne orgány pri vytváraní a vykonávaní sociálno-hospodárskych politík, ktoré prispievajú k väčšej vzostupnej konvergencii a opätovne zdôrazňuje svoju požiadavku, aby európsky pilier sociálnych práv podporoval úsilie miestnych a regionálnych orgánov zavádzať vhodné politiky v oblasti zamestnanosti a sociálnej politiky⁽¹⁰⁾;
5. víta cieľ Komisie, podľa ktorého sa pri formovaní európskych politík budú vo zvýšenej miere zohľadňovať ciele sociálnej politiky a stanovovať (minimálne) normy sociálnej politiky, ktoré budú EÚ a členské štáty dodržiavať v súlade so svojimi príslušnými právomocami;
6. opätovne vyzýva na primeranú koordináciu hospodárskych a sociálnych politík na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni⁽¹¹⁾, čím sa zabezpečí lepšie zastúpenie územného rozmeru⁽¹²⁾;
7. prehĺbenie sociálneho rozmeru umožní posilniť projekt EÚ a zapojiť občanov do obnoveného projektu, vďaka čomu sa s ním budú môcť väčšími stotožniť;
8. konštatuje, že hospodárske a sociálne politiky EÚ by mali zvýšiť jej dlhodobý rastový potenciál podporou produktivity a konkurencieschopnosti európskych podnikov ako aj zručností pracovníkov;
9. poukazuje na to, že sociálny pilier musí prispieť k zníženiu chudoby a sociálneho vylúčenia a k zníženiu nezamestnanosti, najmä mládeže, bojom proti všetkým možným sociálnym nerovnostiam⁽¹³⁾ vrátane rodových nerovností. Do tohto kontextu zapadá európsky systém poistenia v nezamestnanosti⁽¹⁴⁾ ako jeden z prvých spoločných nástrojov na zvládnutie kríz zamestnanosti;
10. pripomína, že kríza zamestnanosti viedla k značnej dlhodobej nezamestnanosti, v boji proti ktorej je potrebné nasadiť vhodné aktívne politiky, použiť odbornú prípravu na rekvalifikáciu týchto pracovníkov a podľa potreby poskytnúť aj finančnú podporu;

⁽⁷⁾ Článok 9 ZFEÚ.

⁽⁸⁾ COM(2017) 251 final, sedemnásty odsek preambuly.

⁽⁹⁾ Stanovisko VR na tému *Európsky pilier sociálnych práv* (CdR 2868/2016).

⁽¹⁰⁾ Stanovisko VR na tému *Európsky pilier sociálnych práv* (CdR 2868/2016).

⁽¹¹⁾ Stanovisko VR na tému *Sociálny rozmer hospodárskej a menovej únie* (CDR 6863/2013).

⁽¹²⁾ Uznesenie k pracovnému programu Európskej komisie na rok 2016 (COR-2015-5929).

⁽¹³⁾ Stanovisko VR na tému *Európsky pilier sociálnych práv* (CdR 2868/2016).

⁽¹⁴⁾ Návrh talianskej vlády o zavedení európskej podpory v nezamestnanosti.

11. poukazuje na to, že politika hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, ktorá je jednou z najdôležitejších a najrozsiahljších politík EÚ⁽¹⁵⁾, musí výrazne prispieť k realizácii sociálneho piliera;
12. zdôrazňuje, že sociálne investície predstavujú investície do budúcnosti a nemožno ich interpretovať len ako verejné výdavky;
13. zdôrazňuje, že je potrebné koordinovať stratégie a ciele, ktoré by mali existovať medzi sociálnym pilierom a Európskym sociálnym fondom;

Konkrétne odporúčania

14. súhlasí s cieľom Komisie zvýšiť zamestnanosť a zabezpečiť vhodné podmienky na to, aby podniky vytvárali viac kvalitnejších pracovných miest v EÚ;
15. opakuje svoju žiadosť o posilnenie sociálneho rozmeru EÚ a hospodárskej a menovej únie; dúfa, že legislatívny návrh európskeho piliera sociálnych práv umožní, aby sa riešili pracovné práva a pracovná mobilita na meniacom sa trhu práce, pričom sa zároveň zohľadní zásada subsidiarity⁽¹⁶⁾;
16. opätovne zdôrazňuje význam silnej európskej sociálnej agendy, v rámci ktorej sa konkurencieschopnosť a sociálna spravodlivosť navzájom dopĺňajú⁽¹⁷⁾, aby sa zabránilo akejkoľvek forme sociálneho dampingu a aby sa zabezpečila väčšia zamestnanosť;
17. opätovne pripomína, že akýkoľvek verejný alebo súkromný zásah musí zohľadňovať miestne a regionálne špecifiká, demografické výzvy a pretrvávajúcu vysokú mieru nezamestnanosti mladých ľudí, pričom zdôrazňuje dôležitosť rozšírenia výhod „Záruky pre mladých ľudí“ na ľudí do 30 rokov⁽¹⁸⁾ a zaviesť tento systém ako stály prvok európskej politiky v oblasti zamestnanosti s udržateľným a adekvátnym financovaním z európskych a vnútroštátnych fondov;
18. poukazuje na to, že rýchle a hlboké zmeny, od starnutia obyvateľstva po nové modely rodinného života, od digitalizácie po nové formy práce, ako aj vplyv globalizácie a urbanizácie, musia sledovať cieľ lepšej a trvalej odbornej prípravy, prispôsobovania zručností a aktívnej podpory talentov, politík aktívneho starnutia, rovnováhy medzi pracovným a rodinným životom, a to aj prostredníctvom vhodných rodinných politík⁽¹⁹⁾ a politík v oblasti vzdelávania a zamestnanosti;
19. opätovne zdôrazňuje dôležitosť toho, aby sa potreby trhu práce, ktoré majú územný rozmer, zosúladovali so zručnosťami, a v tejto súvislosti zdôrazňuje úlohu, ktorú zohrávajú miestne a regionálne orgány najmä vo vzdelávaní, odbornej príprave a podpore mladých podnikateľov⁽²⁰⁾;
20. podporuje preto zakotvenie práva na vzdelávanie, ako základného sociálneho a ľudského práva, do piliera sociálnych práv;
21. ďalej zdôrazňuje, že vzhľadom na situáciu v jednotlivých členských štátoch, regiónoch a obciach a dostupné zdroje, a keďže investície do ľudského kapitálu by sa mohli považovať za sociálne investície, by členské štáty mali mať podporu pri implementácii záruky získania zručností s cieľom zlepšiť príležitosti v oblasti zamestnanosti a dosiahnuť plné zapojenie nízko kvalifikovaných dospelých do spoločnosti v Európe⁽²¹⁾;
22. domnieva sa, že v záujme vytvorenia vyváženého a regulovaného trhu práce je dôležité zohľadňovať meniace sa pracovné podmienky (4.0), zamestnanecké vzťahy, ako aj ochranu pracovníkov vrátane práva na odpojenie. Na tento účel opätovne vyzýva, aby sa zriadila stála skupina na vysokej úrovni z predstaviteľov Komisie, Rady, Parlamentu a Výboru regiónov, s cieľom rozvinúť úvahu na európskej úrovni o vplyve digitalizácie a nových technológií a podporiť potrebné hospodárske a sociálne politiky, a to aj vrátane územných opatrení, ktoré sa ukážu vhodnými;

⁽¹⁵⁾ Stanovisko Výboru regiónov na tému *Budúcnosť politiky súdržnosti po roku 2020* (CDR 1814/2016).

⁽¹⁶⁾ Uznesenie o prioritách Európskeho výboru regiónov k pracovnému programu Európskej komisie na rok 2018 (2017/C 272/01).

⁽¹⁷⁾ Stanovisko VR na tému *Európsky pilier sociálnych práv* (CdR 2868/2016).

⁽¹⁸⁾ Stanovisko VR na tému *Balík opatrení v oblasti zamestnanosti mladých ľudí* (CDR 789/2013).

⁽¹⁹⁾ Stanovisko Výboru regiónov na tému *Odpoveď EÚ na demografickú výzvu* (CDR 40/2016).

⁽²⁰⁾ Stanovisko VR na tému *Usmernenia politík zamestnanosti členských štátov* (CDR 1419/2015).

⁽²¹⁾ Stanovisko VR na tému *Program pre nové zručnosti pre Európu* (COR-2016-04094).

23. poukazuje na to, že vzhľadom na vývoj pracovných podmienok ⁽²²⁾ je nevyhnutné rýchlo, ľahko a spoľahlivo uznať kvalifikácie odborníkov s vysokou mobilitou ⁽²³⁾;
24. zastáva názor, že pri nových formách zamestnávania alebo vymedzení nových spoločných európskych minimálnych noriem by sa mala vždy zohľadňovať primeraná úroveň sociálnej ochrany;
25. žiada, aby sa aj prostredníctvom odborného vzdelávania a odbornej prípravy venovala pozornosť cieľu účinnej integrácie utečencov, maloletých osôb bez sprievodu a migrantov s riadnym povolením na pobyt;
26. žiada, aby sa osobitná pozornosť venovala právnym aktom, ktoré sa týkajú vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ, ako sú právne akty v oblasti voľného pohybu pracovníkov v rámci Únie, koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia, fondov EÚ v oblasti zamestnanosti a sociálnych politík ⁽²⁴⁾;
27. požaduje používanie vhodnejších nástrojov na hodnotenie rozdielov na nadnárodnej úrovni, ako sú dodatočné spoľahlivé údaje o sociálnych otázkach na miestnej a regionálnej úrovni;
28. navrhuje, aby sa okamžite venovala pozornosť chudobe a sociálnemu vylúčeniu bez ohľadu na ich príčinu a kategóriu postihnutého obyvateľstva a zdôrazňuje potrebu výraznejších iniciatív na podporu rodín, na zabezpečenie trvalého upustenia od foriem sociálneho vylúčenia a na zvýšenie financovania sociálnej ochrany. Okrem toho víta stanovenie základného zaručeného príjmu za osvedčený postup, ktorý prijali mnohé miestne a regionálne orgány;
29. upozorňuje, že sociálny pilier sa musí venovať aj otázke sociálnej marginalizácie a vylúčenia, pričom prioritné postavenie by mali zaujímať politiky pre zdravotne postihnutých a mnohohodtné rodiny;
30. ľutuje, že európsky pilier sociálnych práv sa zaoberá bývaním len ako súčasťou sociálnych služieb. Domnieva sa, že primerané a cenovo dostupné bývanie pre všetkých musí byť nevyhnutnou podmienkou, ktorá môže viesť k väčšej sociálnej súdržnosti a prispievať k vytváraniu spoločenskí, ktoré sú odolné voči sociálnej, hospodárskej a geografickej segregácii;
31. zdôrazňuje potrebu zabezpečiť v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi dostupnosť širokej siete nielen základných služieb, ale aj služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, vrátane sociálnych služieb, ktoré by boli kvalitné a cenovo dostupné;
32. vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom pozornosti k právu na prístup k umeniu a kultúre, ktoré je základom sociálnej súdržnosti a boja proti marginalizácii a chudobe ⁽²⁵⁾;
33. dôrazne pripomína Komisii a Rade, že je žiaduce zaviesť stimulačné opatrenia pre krajiny, ktoré zavádzajú štrukturálne reformy na dosiahnutie sociálnych cieľov stratégie Európa 2020 a na boj proti sociálnej nerovnováhe;
34. zdôrazňuje, že sociálny pokrok v Európe môže byť rovnomerne rozložený aj v krajinách mimo eurozóny ⁽²⁶⁾, ktoré nie sú príjemcami na začiatku sociálneho piliera; vyzýva Komisiu a Radu, aby na tento účel našli vhodné nástroje;
35. zdôrazňuje potrebu objasniť, ako môžu európske fondy podporiť realizáciu piliera ⁽²⁷⁾ a opakovane prízvukuje, že Európska únia a členské štáty budú musieť rátať s vyčlenením náležitých zdrojov na splnenie cieľov uvedených v pilieri;
36. vyzýva Komisiu, aby vypracovala koncepciu akčného programu sociálnej politiky zameraného na budúcnosť, ktorého súčasťou budú konkrétne opatrenia;

⁽²²⁾ Osobitný prieskum Eurobarometra 417, *Európsky priestor pre zručnosti a kvalifikácie* (European area of skills and qualifications).

⁽²³⁾ Modernizácia smernice o uznávaní odborných kvalifikácií (2013/55/EÚ).

⁽²⁴⁾ Pracovná skupina výboru EMPL Európskeho parlamentu – „V súčasnosti je v oblasti zamestnanosti, slobody pohybu pracovníkov a sociálnej politiky v platnosti približne 670 aktov EÚ (vrátane legislatívnych, delegovaných a vykonávacích aktov)“.

⁽²⁵⁾ Európska aliancia pre kultúru a umenie.

⁽²⁶⁾ Európska konfederácia nezávislých odborových zväzov.

⁽²⁷⁾ Európska sociálna sieť.

37. opätovne zdôrazňuje svoju požiadavku, aby európsky pilier sociálnych práv podporoval úsilie miestnych a regionálnych orgánov zaviesť vhodné politiky v oblasti zamestnanosti a sociálnej politiky⁽²⁸⁾;
38. tvrdí, že je vhodné vybudovať spoľahlivé nástroje na meranie a sledovanie dosiahnutého pokroku⁽²⁹⁾ a žiada o začlenenie protokolu o sociálnom pokroku pri akejkoľvek zmene Zmluvy s cieľom postaviť sociálne práva na rovnakú úroveň ako hospodárske práva⁽³⁰⁾;
39. zdôrazňuje, že je potrebné posilniť sociálnu a občiansku hodnotu dobrovoľníctva ako prostriedku rozvoja a podpory územných celkov a aj ako nástroja sociálnej zodpovednosti a priamej účasti občanov.

V Bruseli 10. októbra 2017

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁸⁾ Stanovisko VR na tému *Európsky pilier sociálnych práv* (CdR 2868/2016).

⁽²⁹⁾ <http://www.esn-eu.org/news/925/index.html>.

⁽³⁰⁾ https://www.etuc.org/press/trade-unions-fight-stronger-european-pillar-social-rights#.Wb_76WepWUm.